

Lørdag, den 9. desember 1944.

V V

London, 8.12.1944, kl. 18.30.

VEST. Amerikanerne utvider sitt brohode over Saar ved Saarlautern og står opptil 13 km. inne i Tyskland. Idag er de trent 1 km. inn i Siegfriedlinjen 5 km. nord for Saarlautern. Amerikanerne er rykket inn i Forbach. I Alsace har franske styrker erobret Rhinau på Rhinens vestbredd, 20 km. syd for Strasbourg.

LUFTKRIGEN. Britiske bombefly angrep i natt mål i Köln og andre steder i Vest-Tyskland. Idag har tunge RAF-bombere vært over Duisburg 2 ganger. Wien ble i natt bombet av fly fra Italia.

ØST. I Ungarn fortsetter russerne å forsterke sitt grep om Budapest.

I HELLAS har britiske styrker framgang i forsøket på å drive Elas-avdelinger ut av Athen og Piræus og likviderer snikskyttere etterhvert. Det raser et mindre slag i nærheten av den britiske ambassade og et større slag ved Stadion. Britiske falkjermjegere holder Akropolis hvor Elas-tropper har gravet seg inn i skråningene. Siste melding sier at briterne har fullstendig herredømme over situasjonen i Piræus.

BONOMI vil danne ny regjering med deltaking av alle partier unntatt sosialistene og aksjonspartiet.

UNDERHUSET var fylt til siste plass i dag da debatten om Englands stilling til de befriete land begynte. Innlederne beklaget forholdene i Hellas og mente at regjeringen søkte å støtte de gamle partier og var blind for de nye som hadde dukket opp.

I et foredrag som varte i næsten 1 1/2 time, tok Churchill til gjenneme mot de beskyldninger som var rettet mot regjeringen. Han begynte med å si at han etterlyste en brukbar definisjon av demokrati. Etter hans mening er en demokrat en person som gjør sin plikt og gir sin stemme ved valgene, og den britiske regjering har alltid søkt å kjempe demokratiets sak. Tale- ren håpet han hadde Underhuset med seg når han ikke betegnet som demokrater de bander som opptrudte med døbringende våpen og skapte kaos.

Churchill sa videre at etter hans mening kunne man stole på folkestyret i næsten alle land, men han ville være sikker på at dette da også virkelig representerte folket. Grekerne burde følgelig vente til et fritt valg kan finne sted. England har rett til å uttale seg i det greske spørsmål i betraktning av at landet i samråd med og med samtykke fra U.S.A. og Sovjet hadde sendt en ekspedisjon dit og under det etterfølgende feiltog mistet 30.000 mann. England har i det hele fått overlatt utakkne mlige oppgaver og er blitt skjelt ut, men det kjenner sitt mål, nemlig å befri grekerne fra den tyske militærmakt og gi landet adgang til frie valg på nytt.

Papandreu kom til Egypt fra Hellas og greide med en gang å skape orden i det kaos som de derværende greske politikere og militære hadde oppnådd å få i stand. Representanter for EAM kom også til Egypt før Hellas ble befri og inngikk en avtale med Papandreu. I dennes regjering satt 6 representanter for EAM.

-- V --

London, 9.12.1944, kl. 6.30.

VEST. Slaget mot Saar er nå gått inn i sin avgjørende fase. De allierte har gått over elven på nye steder. De har trent 2 km. inn i forsvarssystemet for Siegfriedlinjen nord for Saarlautern.

LUFTKRIGEN. Britiske bombere angrep igår fabrikker for syntetisk olje og skiftetønter i Duisburg.

ØST. I Ungarn rykker russerne nord-øst for Balatonsjøen mot Budapest og syd-vest for sjøen mot Østerrike. De møter her kraftig tysk motstand. Østerrikske jernbaner og fabrikker er blitt angrepet av britiske og amerikanske fly.

I TRONDHEIM er både skoler, kirker og forsamlingshus tatt i bruk til de evakuerte, men det er allikevel ikke tilstrekkelig. Hele byen er internasjonalt preget. Tyskerne merker byens ballede langt mer enn det er tilfelle i Oslo. Dessuten er det en hel del utenlandske arbeidere der. Innbyggerne selv føler seg nesten som utlendinger.

SVERDET MÅ BLI PLOG.

I de land som er befridd fra de tyske overfallsmenn, oppstår et ømtålig problem. Det er mange vanskelige oppgaver som skal løses i de land som er plyndret, utsuget og rakkert til som de er. Hele samfundsmekanismen er kommet i ulage. Livets nødtørft mangler. Det er ikke vanskelig å regne ut hvordan massen vil reagere, vi har allerede erfaringer for det. Det er ikke for meget sagt at en må regne med ondartete sosiale komplikasjoner.

Det problem som det her tenkes på, er de friskarere som under okkupasjonen har ført krig mot de fremmede undertrykkere og i sluttkampene har bidratt til å fordrive dem. Disse friskarere har helt sikkert gjort en betydelig innsats for fedrelandet. De har satt livet inn mange ganger. De har holdt undertrykkerne i uro. De har representert folkets livsvilje på en effektiv måte. Fienden er demoralisert av den aldri hvilende striden, og folkets livsvilje er holdt ved like.

Når så tyskerne er fordrevet og en provisorisk regjering er dannet, kommer så spørsmålet om hvilken rolle friskarere skal spille. De væpnete skarere som nylig representerte den nasjonale vilje, kommer i motsetning til den samfundsordning som regjeringen vil gjenreise. Den sosiale uro og gjering som uvilkårlig følger etter krigen, kan bare altfor lett skaffe seg verktøy blant de væpnete friskarere. Det er folk som er vant til å bruke sine våpen. Lov og rett har vært ute av funksjon så lenge at de har mistet sin makt over menneskene. Det ligger nær for de væpnete skarere som nylig sloss mot de fremmede, å bruke sine våpen for å drive gjennom det som de i sin opphissede tilstand mener er riktig og ønskelig.

Hvis ikke krigen mot den ytre fiende skal fortsette med innbyrdes kamper, må friskarere avvæpnes. Dette er hva de franske og belgiske regjeringene har anbefalt og er i ferd med å gjennomføre. Men hverken i Frankrike eller i Belgia vil partisanene finne seg i dette. De strir imot å bli innrullert i den ordinære arméen. De vil fortsette å være selvstendige maktfaktorer som de var under sine kamper mot tyskerne.

Det er en ganske tragisk historie. Disse patrioter blir med ett forvandlet til samfundets fiender. Det er naturligvis deres egen feil, men det er ikke alltid lett å omdanne seg. Mange mener de behandles urettferdig når de dankes av. Det er menneskelig om slike folk ikke vil innrømme at deres oppgave var begrenset til de ekstraordinære forhold, og at de skulde forsvinne med dem.

Disse menn hvis heder er at de ikke falt til fote for omstendighetene, skal altså plutselig gjøre det. Hvis de ikke føyer seg, skal de tvinges. For det krever fedrelandet. Deres svakhet er at de ikke forstår at forholdene er radikalt forandret med befrielsen. SVERDET MÅ BLI PLOG. Hvis de ikke forstår dette selv, må den gjenreiste samfundsorden ta sverdet fra dem og sørge for omdannelsen.

FRANKRIKE.

I et intervju med Reuters spesialkorrespondent i Paris har den franske kommunikasjons- og arbeidsminister, René Mayer, lagt fram Frankrikes våpenstillstandskrav til Tyskland i spørsmålet om å gjenopprette transportvesenet.

Alt fransk jernbanemateriell og alle fartøy i Tyskland eller i tyske farvann må tilbakeleveres. Alt utstyr på tog og båter som er ødelagt under krigen, må erstattes. Ny transportutrustning må tilbakeleveres av Tyskland så snart som mulig i tillegg til fransk og tysk utslitt materiell. De tyske prammer og ubåter på Rhinen må stilles under alliert kontroll som et uavgjengelig middel til Europas sikkerhet. Mayer framholdt at han anså det for sannsynlig at Tyskland ikke kunne greie alle disse krav på en gang, men kravene måtte fransettes etter internasjonale forordninger.

NORGES-NYTT.

Væpnete menn har på A/S Herkules Konfektionsfabrikk stjålet ca. 750 "kamouflasjedrakter" tilhørende tyskerne.

Fengselsbetjent Bjarne Amnesen, Sofienberggt. 16, Oslo, er funnet skutt med sammenbundne hender ved Gjersjøen.